

TERRORISTES I LLADRES, TOTS IGUALS DAVANT LA LLEI ANTITERRORISTA

Feta la llei, feta la trampa

El «Cas Nani» ha posat de manifest que la Llei Antiterrorista ha estat aplicada també a delinqüents comuns. Aquest descobriment posa la denostada llei en el centre de les crítiques de totes les associacions progressistes.

Lluís R. Hernández

Nou anys després de l'entrada en vigor de la primera de les quatre modalitats que ha tingut a l'Estat espanyol la legislació antiterrorista ha saltat a la llum un dels seus usos més amagat i qüestionable. Gairebé per casualitat s'ha descobert que aquesta normativa, que la Constitució reserva estrictament a casos molt excepcionals, ha estat aplicada, sense cap control judicial, a delinqüents comuns.

La notícia ha estat destapada en el judici que es segueix en l'Audiència de Madrid contra set policies acusats de detenir il·legalment, haver torturat i fet desaparèixer Santiago Corella Ruiz, àlies El Nani. Aquesta vista oral, que està servint per mostrar a la societat les interioritats i les brutícies dels cossos de seguretat, ha posat en evidència que una colla de ciutadans (alguns amb antecedents penals per robatoris i altres ni tan sols amb cap tipus d'història delictiu) van ser privats dels seus drets fonamentals. Les víctimes d'aquest tipus de tractament irregular van ser: el mateix Nani —un pispà amb mala estrella que sembla ser va morir en circumstàncies no gaire clares en una comissaria—, Angel Manzano —un altre pinxo, amic de l'anterior, que només robava quan no tenia cap altra alternativa per obtenir diners— i Soledad Montero i Concepción Martín —que eren culpables únicament de ser les respectives esposes dels dos homes esmentats.

La trista experiència viscuda per aquestes quatre persones ha pogut ser coneguda gràcies a l'estranya desaparició de Santiago Corella i l'espectacular judici a què ha donat peu. Però el seu cas no està aïllat.

Dalt, Angel Manzano, principal testimoni en el cas El Nani. Baix, publicacions d'Amnistia Internacional, que ha denunciat l'aplicació de la llei.

El Ministeri de l'Interior ha reconegut que entre els anys 1980 i 1983 es va aplicar la llei antiterrorista a 443 delinqüents només en la circumscripció policial de Madrid i que en altres indrets, com Barcelona, el nombre d'afectats per aquesta mesura no és tampoc baix. Així, sense merèixer-ho legalment, van haver de patir la norma atracadors de supermercats, lladres de carteres, professionals de l'estafa, etc. Delinqüents que mai han pensat a posar en perill la seguretat de l'estat, com Javier Sánchez Rico, Ezequiel Gutiérrez Echevarria o Pedro Martínez Fernández Navia.

L'excusa que els alts càrrecs de la policia han donat per justificar aquesta actua-

Santiago Corella, El Nani, desaparegut.

ció es basa en el fet que el text de la llei antiterrorista parla tant de grups terroristes com de bandes armades. I en aquest últim apartat inclouen els petits grups de delinqüents que planegen i executen junts algun colp, és a dir, que disposen d'una certa organització i, a més, tenen armes de foc. Però, des dels cues jurídics i les entitats cíviques progressistes —com l'Associació Pro-Drets Humans— s'ha recordat que quan els legisladors van incloure en la normativa una referència a les bandes armades, no pensaven en delinqüents comuns, sinó en els que atempten contra les institucions i poden perjudicar el sistema polític. En aquest sentit, cal recordar que una de les modalitats d'aquesta llei, que va ser aprovada pel Parlament el 26 de desembre de 1984, va ser concebuda per a ser utilitzada gairabé exclusivament contra els escamots d'ETApm. Si més no, el fet que va desencadenar la seva elaboració va ser el segrest i posterior assassinat del capità de farmàcia Alberto Martín Barrios el 19 d'octubre de 1983.

La polèmica entorn de la legislació antiterrorista, però, no s'esgota amb aquestes consideracions. També s'han aixecat protestes quan s'ha sabut la manera com s'autoritzava la seva aplicació. Tant el ministre de l'interior, José Barrionuevo, com el secretari d'estat per a la seguretat, Rafael Vera, han explicat per primera vegada públicament, davant el tribunal que jutja el cas Nani, que les mesures d'excepció podien ser administrades de manera pràcticament automàtica pels inspectors i comissaris de les brigades, sense

consultar prèviament a l'autoritat judicial, amb l'únic requisit de sol·licitar per mitjà d'un tèlex la conformitat del ministre. Aquesta manera de fer de la policia, que possibilita que qualsevol funcionari pugui decidir, sense gaires traves, la incomunicació durant deu dies d'un arrestat, ha originat preocupació en el si de les forces polítiques progressistes representades en les Corts, com Euskadiko Eskerra. Aquests sectors recorden els excessos que a vegades es cometien a recer de la llei, els quals són recopilats i detallats en els informes anuals d'Amnesty Internacional.

Història d'una norma

L'antecedent de les lleis antiterroristes que han estat en vigor durant la

transició espanyola està en un decret llei dictat en els últims anys del franquisme —curiosament en l'anterior règim aquest tipus de mesures d'excepció només van tenir vigència escassos mesos—. Aquesta norma, que va ser aprovada el 25 d'agost de 1975, era d'efectes retroactius i va servir per a impulsar la condemna de mort dels activistes etarres Txiqui i Otaegui. Durant la democràcia s'ha donat llum verda a altres quatre legislacions que permeten suspendre els drets i llibertats dels ciutadans: el decret llei de 26 de gener de 1979, que va ser tirat endavant amb el vot en contra dels socialistes, la llei de l'1 de desembre de 1980, la llei orgànica del 26 de desembre de 1984 i una reducció d'aquesta última que va rebre suport parlamentari el 4 de gener de l'any passat. □

LES ONG, PER LA COOPERACIÓ ENTRE ELS POBLES

3.000 milions per al tercer món

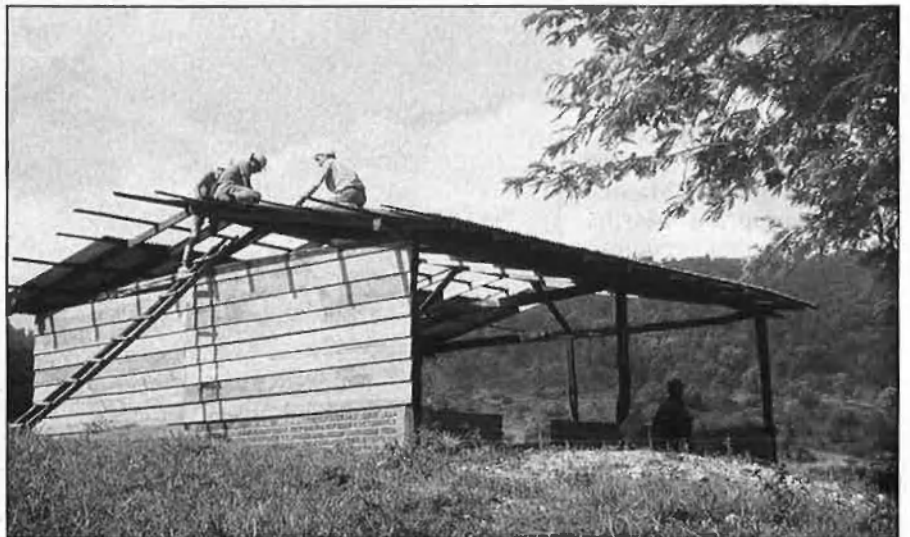
Avui es parla molt de les Organitzacions No Governamentals (ONG). A l'Estat Espanyol n'hi ha prop de 50, la majoria de les quals han sorgit en els darrers anys. L'entrada a la CEE ha possibilitat que nombroses institucions esdevinguin ONG.

Júlia Company

Les Organitzacions No Governamentals naixen després de la segona guerra mundial inscrites en el moviment de cooperació internacional. Es van estendre per mitjà de les agències de la UNESCO per potenciar entre els estats la cooperació científica, cultural

i educativa de cara a aconseguir la pau, els drets de l'home i la comprensió internacional.

Les ONG per al desenvolupament s'ocupen de promoure aquesta «cooperació internacional» per fer possible el desenvolupament econòmic i social de les nacions més pobres i de les capes més desfavorides de la població. Contràriament a la noció d'«ajuda al de-

Construcció de l'escola de San Roque, Nicaragua.